

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ὁ Ἰταλὸς συγγραφεὺς Ντάριο Νικοντέμι, ἐπεκράτησεν ἐφέτος διὰ τῶν δύο του ἔργων «Τὸ Κουρέλι» καὶ «Ἡ Σκιά», ὅσον καὶ ἡ ἐπιθεώρησις. Ἡ ἐμφάνισίς του εἰς τὴν σκηνὴν δὲν ἐπέτρεψε εἰς πολλὰ ἔργα ἑλληνικὰ καὶ ξένα νὰ ἐμφανισθῶσι πρὸ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ κοινοῦ. Τὰ δύο αὐτὰ ἔργα χωρὶς νὰ εἶνε *chef d'oeuvre* προκάλεσαν πρωτοφανῆ συρροὴν κόσμου καὶ εἰς τὰ δύο θεάτρα.

Ἀλλὰ ποῦ ὀφείλεται ἡ ἐκπληκτικὴ αὐτῆ ἐπιτυχία τοῦ Ἰταλοῦ συγγραφέως; Ποιὸ εἶνε τὸ μυστικὸ κλειδί, ποῦ ἀνοίξε τῆς πόρτες τοῦ Ἀθηναϊκοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ὁ ὁποῖος μόνον εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῆς γάμπας τῶν ἐπιθεωρήσεων ξεσπάει; Ἀπλούστατα, εἰς τὴν αἰτίαν, ἡ ὁποία μᾶς ὑπεδούλωσεν εἰς τὴν ἐπιθεώρησιν καὶ ἡ ὁποία αἰτία μάλιστα ἐξηφανίσθη, ἄρχισε νὰ καταρροῇ ὁ θρόνος τῆς ἐπιθεωρήσεως, ἡ ὁποία καταβάλλουσα τὰς τελευταίας προσπάθειάς της, κατώρθωνε νὰ στήκῃ εἰς τὸ ὕψος τῶν σανίδων τῆς σκηνῆς διὰ τῆς πολιτελείας. Ἡ αἰτία αὐτῆ εἶνε ἡ ἐτοιμότης τοῦ πνεύματος, ἡ ὁποία ἐχαρακτηρίζε τὰς πρώτας ἐπιθεωρήσεις, καὶ ἡ ὁποία χαρακτηρίζει καὶ τοὺς ἥρωας τοῦ Νικοντέμι. Αὐτὸ προκειμένου διὰ τὸ «Κουρέλι» κυρίως, διότι ἡ «Σκιά», ἐκτὸς τῆς πρώτης πράξεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὅλα τὰ πρόσωπα ἔχουν τὸν ἴδιον χαρακτήρα, τὸ ἴδιον πνεῦμα, τὸ πνεῦμα τοῦ συγγραφέως, εἰς τὰς ἄλλας πράξεις, ἐν τῇ προσπάθειά του ὁ συγγραφεὺς ὅπως δώσῃ δρᾶμα, παρασύρεται ἀπὸ τὴν Γαλλικὴν τεχνοτροπιάν, τῆς ὁποίας ὅμως ἀποδεικνύεται ἀδίξιος χειριστής.

Μετὰ τὸν καταπληκτικὸν θρίαμβον τοῦ «Κουρέλιου» δὲν θὰ ἠσύχαζε ἡ Δ^ς Κοιτοπούλη εἰς τὴν ἐξεστράτευσιν ἑνα ἔργον τοῦ ἰδίου συγγραφέως. Λέγεται ὅτι συγχρᾶ ἠκούετο νὰ λέγῃ ἡ Σύρα Μπερνάρ τῆς Ἑλληνικῆς Σκηνῆς τὸ τοῦ Θεμιστοκλέους «Ὅνκ εἶα με καθεύδειν τὸ τῆς Κυβέλης τρόπαιον — Κουρέλι». Καὶ ὅλοι οἱ φιλόλογοι φίλοι τοῦ θεάτρου Ὁμονοίας, μετεβλήθησαν εἰς ἐξερευνητὰς τοῦ βορείου πόλου. Καὶ τὸ τρόπαιον ἠγέρθη. Ἡ «Σκιά» παρ' ὅλον τῆς τὸ σκότος, ἀνεκαλύφθη καὶ ἦλθεν εἰς φῶς. Ἐσύρθη ἀπὸ τὰ βάθη τῆς παραλύτου ζωῆς της καὶ ἐσφηνώθη εἰς τὴν πολτρόναν τοῦ πρώτου μας θεάτρου. Ἐννοεῖται, ὅτι χρυσόχοι πιέναι ἐπηκολούθησαν τὰς ἐμφάνσεις της, ἐνθουσιάσασαι τὸ ταμεῖον τοῦ θεάτρου Ὁμονοίας. Ἐνθουσιασμός εἰς τὴν σκηνὴν, ἐνθουσιασμός καὶ εἰς τὴν πλατείαν. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Δὲν θὰ μείνῃ θεατρικὸν ἔργον, εἰς ὑπάρχῃ ἐννοεῖται καὶ ἄλλο, τοῦ Ντάριο Νικοντέμι, ποῦ νὰ μὴν ἀνέλθῃ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν σκηνήν.

Ἰδὸν ἢ ὑπόθεσις τῆς «Σκιῶς»: Ἡ Βέρθα, παράλυτος ἐπὶ πενταετίαν, λατρεύει τὸν σύζυγόν της, ὁ ὁποῖος εἶνε διάσημος καλλιτέχνης καὶ συγγραφεὺς. Ὁ αὐτὸς οἰκογενειακὸς τους φίλος Μισέλ, θεωρεῖ, ὅτι τὴν μεγάλην του ἀξίαν ὁ σύζυγός της, τὴν ὠφελεῖ εἰς τὰς περιστάσεις. Ζηλεύει, ἀλλὰ εἶνε πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος φίλος τοῦ συναδέλφου του. Ζηλεύει τὴν δόξαν, ζηλεύει τὴν ἀγάπην τῆς συζύγου του, ζηλεύει τέλος πάντων ὅλα του, γιατί, κατ' αὐτόν, τίποτε δὲν τοῦ ἀξίζει. Καὶ ὁ σύζυγος τῆς Βέρθας, ὁ μεγάλος καλλιτέχνης, τὸν περιφρονεῖ, τὸν θεωρεῖ βλάκα, διότι δὲν κατώρθωσε τίποτε, ἀλλὰ τὸν ἀγαπᾷ καὶ σὲ κάθε στιγμή, ποῦ ἀναγνωρίζει τὴν ἀνικανότητά του, προστρέχει στὴ συμβουλὴ τοῦ φίλου του, ποῦ περιφρονεῖ.

Ἡ Βέρθα εἶχε μία παλαιὰ συμμαθήτρια, τὴν Ἐλένην, ἢ ὁποῖα χωρὶς νὰ τὸ ξέσῃ ἢ φίλη της, εἶνε ἐρωμένη τοῦ συζύγου της καὶ μάλιστα, καθὼς ἀποδεικνύεται εἰς τὴν δευτέραν πράξιν, ἔχει καὶ παιδί μαζὺ του.

Ὅλα αὐτὰ μένουσιν ἀγνωστα εἰς τὴν παράλυτον σύζυγον, ἀλλὰ ἔρχεται ἡ στιγμή ποῦ τόσα χρόνια ποθοῦσε ἢ δυστυχιωμένη καὶ ὑπὸ τὴν θεραπείαν τοῦ ἀφωσιωμένου ἱατροῦ της ἀνακαλύπτει μίαν ἡμέραν, ὅτι ἔγινε πιά καλά. Αὐτὸ τὸ μεγάλο γεγονός διὰ νὰ δράσῃ ὁ συγγραφεὺς πρέπει νὰ τηρηθῇ μυστικὸν καὶ ἀναγκάζεται ἢ παράφρων ἀπὸ τὴν χαρὰν ἰαθεῖσα Βέρθα νὰ πνίξῃ τὴν ἀκράτητον εὐτυχίαν της, διὰ νὰ ἀνακαλύψῃ τὰ μυστικὰ τῆς ζωῆς τοῦ συζύγου της. Καὶ εἰς τὴν δευτέραν πράξιν γίνεται ἡ ἀνακάλυψις. Ἡ Βέρθα, γιὰ νὰ κἀνῃ τὴν μεγάλην surprise εἰς τὸν σύζυγόν της, σηκώνεται, ντύνεται καὶ κρυφὰ ἀπὸ ὄλους πηγαίνει στὸ ἀτελιέ του. Ἀντὶ ὅμως νὰ συναντήσῃ τὸν ἄντρα της, βλέπει ἕνα ξανθὸ ἀγγελουδι νὰ κοιμᾶται σὲ μιὰ πολυθρόνα. Εἶνε τὸ παιδί τοῦ ἀνδρός της. Δὲν τὸ ξέρει, τὸ μαντεύει καὶ μόλις τὸν ἀντικρῶζει, τοῦ ζητεῖ νὰ τῆς διαφεύσῃ τοὺς φόβους της καὶ τίς ὑπόνοιές της. Δυστυχῶς ἢ ἐνοχος οἰωπὴ του, βυθίζει σιὰ στήθη τῆς δυστυχιωμένης γυναικὸς τὸ μαχαῖρι τῆς ἀτελπισίας. Ἐνῶ δὲ τοῦ ζητάει νὰ μάθῃ τὸ ὄνομα τῆς μητέρας τοῦ παιδιοῦ του, ἔρχεται τὸ γέλιο αὐτῆς τῆς γυναικας, τὸ ζωνρό, τὸ ἀσπλαγχο, ποῦ ἀκούγεται ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα, νὰ σπρώξῃ πῶς βαθεῖα τὸ μαχαῖρι ποῦ τῆς πληγώνει τὴν καρδιά καὶ νὰ τὴν κἀνῃ νὰ ζητήσῃ γιὰ χάρι ἀπὸ τὸ Θεὸ τὴν ἀρρώστια της, ποῦ τὴν ἐβασάνιζε τόσα χρόνια. Ἡ πράξις αὐτὴ ἔχει ἀρκετὴν δύναμιν, εἶνε δὲ καὶ ἡ μόνη, ἢ ὁποῖα ἔχει ψυχολογικὴν δράσιν. Ἐν τούτοις ὁ διάλογος μεταξὺ τῶν δύο συζύγων δὲν εἶναι ἀντάξιός τῆς δραματικότητος τῆς σκηνῆς.

Ἡ τρίτη πράξις πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποτυχία. Ἡ Βέρθα ἀντελήφθη, ὅτι δὲν ἔχει πλέον θεοὶν κοντὰ στὸ σύζυγό της, ὁ ὁποῖος δὲν ἤμπορεῖ ν' ἀφήσῃ τὴν ἐρωμένην του. Διότι αὐτὴ, γιὰ χατήρι του, ἐχώρισε τὸν ἄντρα της καὶ τοῦ ἔδωσε ὅ,τι ἢ σύζυγός του δὲν τοῦ εἶχε δώσει, τὸ παιδί. Ἡ ἀτελπισία τὴν σπρώχνει μακρὰ ἀπὸ τὸ σπίτι της. Ἐχασε τὴ θεοί, ποῦ εἶχε στὴν καρδιά τοῦ ἀνδρός της καὶ μαζὺ μ' αὐτὴν καὶ τὴ θεοί της στὸ σπίτι. Σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι τὴν εὐρίσκει ἢ ἐρωμένη τοῦ συζύγου της, ἢ παλαιὰ της φίλη καὶ συμμαθήτριά της Ἐλένη, ἢ ὁποῖα ἔρχεται νὰ τὴν συναντήσῃ. Ἀλλὰ γιὰ ποῖο λόγο; Γιὰ νὰ ὑπερασπισθῇ τὰ δικαιώματά της; Ἐὰν αὐτὸ ἐπιζητῇ ὁ συγγραφεὺς, δὲν τὸ κατορθώνει.

Ἀψυχολόγητη τελείως ἢ συζήτησις, διὰ τῆς ὁποίας δὲν κατορθώνει νὰ δώσῃ δράσιν εἰς τὴν Ἐλένην, ὡς ἐρωμένην καὶ τὴν ἀφίνει, χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ ὁ θεατῆς γι' αὐτὴν τίποτε. Οὔτε τὴν δικαιολογεῖ, οὔτε τὴν κατακρίνει. Ἀλλὰ καὶ ἢ Βέρθα δὲν λέγει ἀπολύτως τίποτε. Μιὰ σκηνή, ἢν ὁ συγγραφεὺς ὠφελεῖ νὰ ἐκμεταλλευθῇ, ἀφοῦ τὴν παρεσκευάσε βεβιασμένως καὶ τὴν ὁποῖαν ἀφῆσε κενήν.

Ἡ Δις Κοιτοπούλη ἐδημιούργησεν ἕνα θαυμάσιο ρόλο, εἰν δὲ δὲν φώναζε τόσο συχνά, θὰ ἦτο ὑπέροχος. Ἡ κ. Φιλίπιδου ἦτο ὁ τελειότερος τύπος ἐρωμένης. Ἐδημιούργησε ρόλον, τὸν ὁποῖον μέχρι σήμερον καμμία ἄλλη δὲν κατώρθωσε. Σὰν ἀληθινὴ καλλιτέχνης, ἐδημιούργησε τὸν ρόλο, ποῦ τῆς ἔδωσε ἀχαρακτήριστο ὁ συγγραφεὺς, διότι τὸν ἠσθάνθη. Ἡ Δις Κόκκου ἦτο πάρα πολὺ καλὴ στὸ μικρὸ τῆς ρόλο τῆς νοσοκόμου. Ὁ κ. Βεάκης, πάρα πολὺ καλός. Ἀλλὰ ὁ κ. Μυράτ αὐτοεδολοφονεῖτο, ἀπὸ τὸ θάρρος ποῦ εἶχε νὰ ἀναλάβῃ τὸν νεκρὸν ρόλον του. Κάθε στιγμή τὸν ἐβλεπα νὰ σφραδάζῃ ἀπὸ τὸ πνίξιμο, ποῦ μὲ ἀσπλαγνίαν ἐτολμοῦσε ὁ συγγραφεὺς.